

**Eötvös Loránd Tudományegyetem
Informatikai Kar**

Webes alkalmazások fejlesztése

---

7. előadás

Webszolgáltatások megvalósítása (ASP.NET Core)

Cserép Máté

mcserep@inf.elte.hu

<http://mcserep.web.elte.hu>

Webszolgáltatások megvalósítása

A webszolgáltatás

- A *webszolgáltatás (web service)* olyan protokollok és szabályok gyűjteménye, amely lehetővé teszi alkalmazások közötti platform független adatcserét hálózaton keresztül
  - azaz a rendszernek egy szolgáltatója (*service provider*) biztosítja a funkcióknak olyan felületét, amelyet a fogyasztók (*service consumer*) elérhetnek
    - a fogyasztó lehet bármilyen alkalmazás, weblap, stb.
  - a kommunikációra számos protokollt és megoldást használhat, pl. *SOAP (Simple Object Access Protocol)* és *WSDL (Web Services Description Language)*, vagy *REST*
  - lehetővé teszi a *szolgáltatásorientált architektúra (Service Oriented Architecture, SOA)* létrehozását

Webszolgáltatások megvalósítása

REST

- A *REST (Representational State Transfer)* egy szoftver architektúra típus, amely lehetővé teszi skálázható, nagy teljesítményű elosztott hálózati alkalmazások fejlesztésére
  - elsősorban HTTP alapon kommunikál alapvető HTTP utasítások (**GET**, **POST**, **PUT**, **DELETE**, ...) segítségével
  - megszorításokat ad a rendszernek:
    - kliens-szerver modell,
    - egységes interfész,
    - állapotmentes kommunikáció,
    - réteges felépítés,
    - gyorsítótárazhatóság
    - kiegészíthetőség (*code on demand*)
  - a támogató szoftverek a *RESTful alkalmazások*

Webszolgáltatások megvalósítása

ASP.NET WebAPI

- Az *ASP.NET Core MVC* keretrendszer lehetővé teszi a RESTful alkalmazások fejlesztését
  - MVC architektúrában megvalósítva, a tevékenységeket *vezérlők* felügyelik, amelyek adott erőforrásra és utasításra reagálnak
  - az adatokat alapértelmezetten *JSON (Javascript Object Notation)* formátumban továbbítja, de a kliens kérésének megfelelően automatikusan tudja a formátumot módosítani
  - könnyen integrálható *ASP.NET Core MVC* keretrendszerben készített weblapokkal
  - fejlesztéshez a **Microsoft.NET.Sdk.Web** SDK csomag használható, mint az eddig MVC webalkalmazásoknál

Webszolgáltatások megvalósítása

JSON

- A JSON egy egyszerű formátum objektumok szöveges leképezése, pl.:

```
{ // objektum
  "id": 1234, // attribútum
  "group": "tool",
  "name": "hammer",
  "responsible": { "name" : "John" },
                  // összetett attribútum
  "materials": [ // tömb attribútum
    { "name": "steel" },
    ...
  ]
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Vezérlők

- A vezérlőkben (**Controller** osztályból származtatva) valósítjuk meg a HTTP akcióműveleteket (**Get, Post, ...**)
  - sikeres végrehajtáskor a visszatérési érték a HTTP válasz törzsébe (*body*) kerül, ekkor egy **OK** (200) válasz készül
    - amennyiben nincs visszatérési érték (**void**), akkor egy **No Content** (204) válasz kerül kiküldésre
  - a műveletek feloldása az elérési útvonal leképezésének (**Route**) megfelelően történik, jellemzően a **<domain>/api/<vezérlő>/<paraméterek>** formában
    - a műveletek csak korlátozottan túlterhelhetőek
    - az erőforrás címe mellett tartalmat is szolgáltatathatunk, amit a kérés törzsébe helyezünk (**FromBody**)

Webszolgáltatások megvalósítása

Vezérlők

- Pl.:

```
[Route("api/myproducts")]
public class ProductsController : Controller {
    IList<string> products; // modell
    ...
    // elérés GET /api/myproducts/
    [HttpGet]
    public IEnumerable<string> Get() {
        return products; // összes termék lekérése
    }
    // elérés: GET /api/myproducts/1
    [HttpGet("{id}")]
    public string Get([FromRoute] int id) {
        return products[id]; // adott termék lekérése
    }
}
```


Webszolgáltatások megvalósítása

Vezérlők

- Pl.:

```
// elérés: POST /api/myproducts/  
[HttpPost]  
public void Post([FromBody] string product) {  
    // meg kell adnunk, hogy a tartalom a  
    // törzsben található  
    products.Add(product);  
}  
  
// elérés: DELETE /api/myproducts/1  
[HttpDelete("{id}")]  
public void Delete([FromRoute] int id) {  
    products.RemoveAt(id);  
}  
}
```


Webszolgáltatások megvalósítása

Konfiguráció

- A Web API használatba vétele előtt az ASP.NET Core alkalmazást megfelelő konfigurációval (elsősorban az útvonal feloldás leírásával) kell ellátnunk
  - az útvonalelérés konfigurációját vezérlő és akció szintű *routing* attribútumokkal konfigurálhatjuk.

- pl.:

```
[Route("api/products")]
public class ProductsController : Controller {
    // elérés GET /api/products/1
    [HttpGet("{id}")]
    public string Get(int id) {
        // ...
    }
}
```


Webszolgáltatások megvalósítása

Adatszolgáltatás

- A webszolgáltatás műveletei nem csak primitív típusokat, de összetett, *adatátviteli objektumokat* (*Data Transfer Object*, *DTO*) is közölhetnek
  - DTO bármilyen objektum lehet, ami szerializálható (az elvárt formátumban), azaz leképezhető primitív értékekből álló felépítésre
  - a felépítését úgy kell megválasztanunk, hogy az belső adatokat, illetve szükségtelen, vagy körkörös hivatkozásokat (pl. entitásobjektum esetén) ne tartalmazzon
  - visszaadhatunk egyedileg konfigurált HTTP üzenetet is (**ContentResult**), amelyet aszinkron módon is létrehozhatunk (**Task<IActionResult>**)

Webszolgáltatások megvalósítása

Adatszolgáltatás

- Pl.:

```
public class Product { // DTO típus
    public Int32 Id { get; set; }
    public String Name { get; set; }
}
```

```
[Route("api/products")]
public class ProductsController : Controller {
    // elérés GET /api/products/
    [HttpGet]
    public IEnumerable<Product> Get() {
        return products; // összes termék lekérése
    }
    ...
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Adatszolgáltatás

- Pl.:

```
[Route("api/myproducts")]
public class ProductsController : Controller {
    ...
    // elérés GET /api/products/
    public IActionResult Get() {
        return new ContentResult()
        { // egyedileg összeállított üzenet
            StatusCode = HttpStatusCode.OK,
            Content = JsonConvert.SerializeObject(
                products); // string
        // megadjuk a kódot és a tartalmat
        };
    }
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Műveletek elérése

- A HTTP műveletek megfeleltetése vezérlő műveleteknek lehet

- automatikus, a név kezdőszelete alapján történik, pl.:

```
[Route("api/products")]
```

```
public class ProductsController : Controller {
```

```
...
```

```
// elérés: GET /api/products
```

```
public Product GetAllProduct() { ... }
```

```
...
```

```
// elérés: DELETE /api/products
```

```
public void DeleteAllProducts() { ... }
```

```
...
```

```
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Műveletek elérése

- manuális, attribútumok segítségével megjelölve az elérési útvonalat (**Route**) vagy egyben akár a kívánt HTTP műveletet (**HttpGet**, **HttpPost**, **HttpDelete**, ...) is, pl.:

```
public class ProductsController : Controller {  
    ...  
    // elérés: GET /api/myproducts/1  
    [Route("api/myproducts/{id}")]  
    public Product GetProduct(int id) { ... }  
    ...  
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Műveletek elérése

- vagy kombinálható a vezérlő és az akció *routing* szabálya:

```
[Route("api/myproducts")]
public class ProductsController : Controller {
    ...
    // elérés: GET /api/myproducts/1
    [HttpGet("{id}")]
    public Product FindProduct(int id) { ... }
    ...
}
```

- a vezérlő osztályok használatát **Startup.cs** fájl **ConfigureServices()** eljárásában regisztráljuk:
services.AddControllers()
  - a weblapok esetén a nézetek használatát is regisztráltuk:
services.AddControllersWithViews()

Webszolgáltatások megvalósítása

Műveletek elérése

- az útvonal megjelölésénél lehetőségünk van
  - előtagot adni a vezérlő szintjén (**Route**)
  - tetszőleges módon elhatárolni a paramétereket (további útvonal komponensek hozzáadásával)
  - megszorításokat adni a paraméterekre, úgymint típus (**bool, datetime, decimal, double, float, guid, int, long**), hosszúság (**length, maxlength, maxlength**), érték (**min, max, range, values**), alak (**alpha, regex**)
  - meghatározni a prioritást (**Order** tulajdonság), amennyiben több műveletre is illeszkedik az útvonal
- a típusmegjelölés lehetővé teszi a túlterhelést, mivel a típusnak megfelelő műveletet tudja futtatni a rendszer

Webszolgáltatások megvalósítása

Műveletek elérése

- pl.:

```
[Route("api/myproducts")] // előtag
public class ProductsController : ... {
    ...
    // elérés: GET /api/myproducts/1
    [Route("{id:int:min(1)}")]
    public Product GetProduct(int id) { ... }

    // elérés: GET /api/myproducts/tools/item/1
    [Route("{group:values(tools|machines)}/
        item/{id:int:min(1)}")]
    public Product GetProduct(string group,
                                int id) { ... }
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Visszajelzés és hibakezelés

- A vezérlő nem csupán az alapértelmezett, de tetszőleges HTTP kóddal tud válaszolni a kérésekre, amennyiben általános visszatérési típust specifikálunk (**IActionResult**)
  - előre definiált visszatérési függvényekkel könnyedén megadhatjuk az eredményt: **Ok(<content>)**, **Created(<location>, <content>)**, **Redirect(<location>)**, **NotFound()**, **Unauthorized()**, **BadRequest(<message>)**, **Conflict()**, **InternalServerError(<exception>)**
  - a megfelelő visszajelzés a hibakezelés szempontjából is fontos (amennyiben nem kezeljük le a műveletben dobott kivételeket, **INTERNAL SERVER ERROR (500)** üzenetet küld a szolgáltatás)

Webszolgáltatások megvalósítása

Visszajelzés és hibakezelés

- pl.:

```
public IActionResult GetProduct(int id)
{
    try {
        ...
        return Ok(product);
        // amennyiben sikeres volt a
        // lekérdezés, 200-as kód
    }
    catch {
        return NotFound();
        // ellenkező esetben 404-es kód
    }
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

ApiController attribútum

- Webszolgáltatások API vezérlőit célszerű ellátni az **ApiController** attribútummal, amely számos konfigurációt elvégez az osztály és akciói tekintetében. Fontosabbak:
  - a *routing szabályok* csak a **Routing** attribútummal adhatóak meg, a **Startup** osztály **UseEndpoints()** eljárásában megadott szabályok nem kerülnek alkalmazásra
  - a nézetmodell automatikus validációja és 400 (*Bad request*) hibüzenet visszaadása sikertelenség esetén.
    - Mintha minden akció tartalmazná az alábbi ellenőrzést:


```
if (!ModelState.IsValid)
{
    return BadRequest(ModelState);
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

ApiController attribútum

- a paraméterek forrásának implicit meghatározása az akciómetódusok esetében, az alábbiak szerint:
  - **[FromBody]** alkalmazása komplex típusokra, néhány kivétellel (pl. **IFormCollection**, **CancellationToken**).
  - **[FromForm]** alkalmazása **IFormFile** és **IFormFileCollection** típusú paraméterekre.
  - **[FromRoute]** alkalmazása az útvonal szabályban egyező névvel definiált paraméterekre.
  - **[FromQuery]** minden további paraméterre.
- pl.:

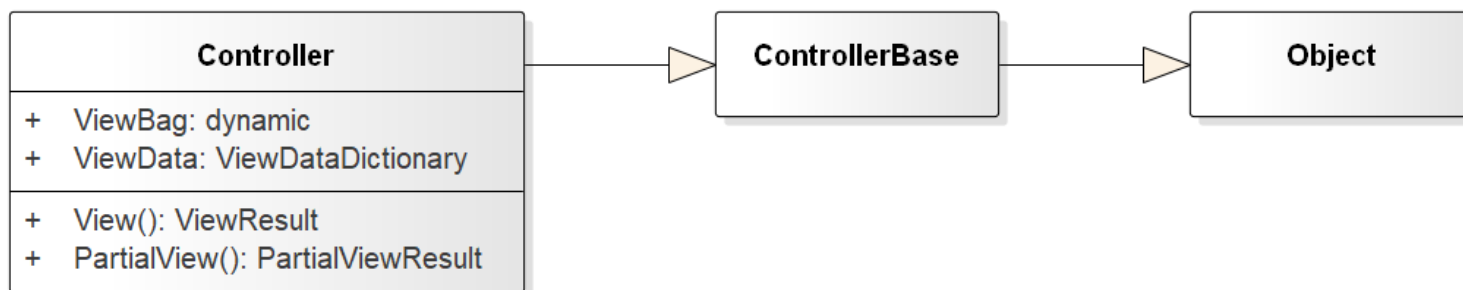
```
[ApiController]  
[Route("api/[controller]")]  
public class ProductsController : Controller
```

 vezérlő nevének automatikus behelyettesítése

Webszolgáltatások megvalósítása

ControllerBase őosztály

- API vezérlő osztályainkat a **Controller** osztály helyett a **ControllerBase** osztályból is származtathatjuk.
  - A **ControllerBase** osztály a **Controller** osztály őse, amely a nézetek támogatását leszámítva rendelkezik az összes szükséges funkcionalitással.

- Amennyiben egyetlen vezérlő osztály szolgál ki nézeteket és API kéréseket is, a **Controller** osztályból érdemes származtatni.

Webszolgáltatások megvalósítása

Tesztelés

- A webszolgáltatások tesztelése elvégezhető
  - manuálisan, kliens oldalon, a kérések küldését biztosító program, így böngésző vagy célszoftver (pl. *Postman*, *Insomnia*, *Fiddler*) segítségével
  - manuálisan, egy tesztelő webes vagy asztali kliens alkalmazás generálásával az API-hoz (pl. *Swagger UI*)
  - automatikusan, kliens oldalon, a kérések küldését biztosító osztály (pl. `HttpClient`) segítségével
  - automatikusan, szerver oldalon, a vezérlő műveleteinek közvetlen tesztelésével

Webszolgáltatások megvalósítása

Postman használata - GET

The screenshot shows the Postman interface with a GET request to `http://localhost:24272/api/buildings/2`. The response is a JSON object with the following structure:

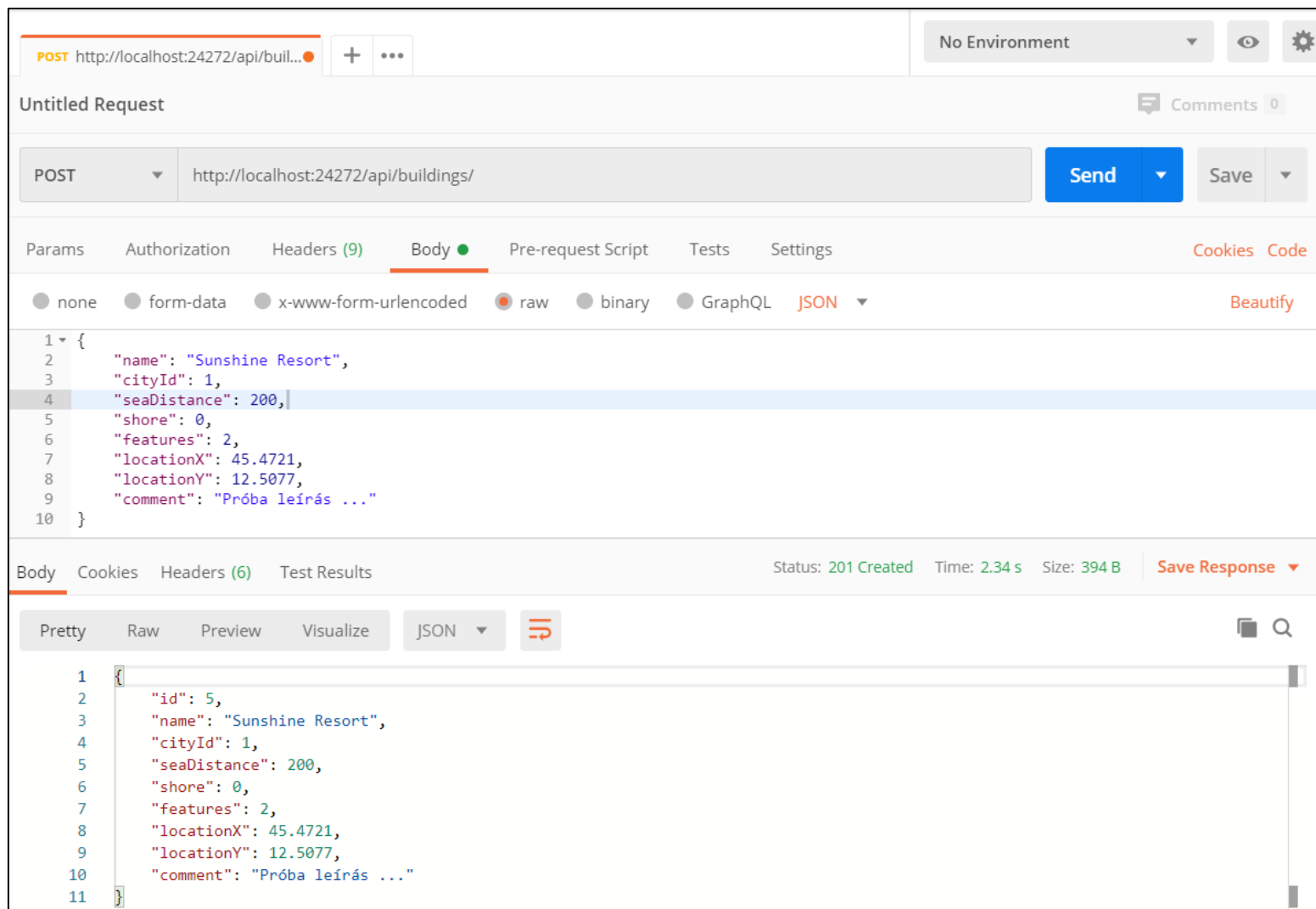
```
1 {
2   "id": 2,
3   "name": "Petra bungaló",
4   "cityId": 1,
5   "seaDistance": 100,
6   "shore": 0,
7   "features": 0,
8   "locationX": 45.4591,
9   "locationY": 12.5068,
10  "comment": "Szállás bungalóban 100m strandtól (homokos tengerpart). A területen található étterem, bár, játszótér. Éjszakai nyugalmat betartani. Ott-tartózkodás szombattól szombatig. A szállásszolgáltató beszél is csehül. Parkoló - nem őrzött, ingyenes. Busz 100m. Vonat (állomás San Dona di Piave) 25km. Repülőtér (Venezia - Marco Polo) 40km. Cavallino - központ.')"
11 }
```

The response status is 200 OK, with a time of 22 ms and a size of 705 B. The response is saved.

Webszolgáltatások megvalósítása

Postman használata - POST

The screenshot displays the Postman interface for a POST request. The request URL is `http://localhost:24272/api/buildings/`. The request body is a JSON object:

```
1 {
2   "name": "Sunshine Resort",
3   "cityId": 1,
4   "seaDistance": 200,
5   "shore": 0,
6   "features": 2,
7   "locationX": 45.4721,
8   "locationY": 12.5077,
9   "comment": "Próba leírás ..."
10 }
```

The response status is `201 Created`, with a time of `2.34 s` and a size of `394 B`. The response body is also a JSON object:

```
1 {
2   "id": 5,
3   "name": "Sunshine Resort",
4   "cityId": 1,
5   "seaDistance": 200,
6   "shore": 0,
7   "features": 2,
8   "locationX": 45.4721,
9   "locationY": 12.5077,
10  "comment": "Próba leírás ..."
11 }
```

Webszolgáltatások megvalósítása

OpenAPI specifikáció

- Az *OpenAPI specifikáció* (korábbi nevében *Swagger specifikáció*) egy olyan nyílt formátum, amelyben JSON vagy YAML leíró nyelven definiálhatjuk a webszolgáltatásunk interfészét
  - végpontokat (és támogatott HTTP műveleteket)
  - bemeneti és kimeneti paramétereket
  - alkalmazott autentikációs módszereket
  - egyéb leíró információkat (pl. licence)
- A webszolgáltatást leíró OpenAPI formátumú specifikáció egy egységes interfészt nyújt, amely alapján a szolgáltatók és a fogyasztók is implementálhatók.

Webszolgáltatások megvalósítása

OpenAPI specifikáció

- Pl.

```
{ "openapi": "3.0.1",  
  "paths": {  
    "/api/products/{id}": {  
      "get": {  
        "parameters": [  
          {  
            "name": "id",  
            "in": "path",  
            "required": true,  
            "schema": {  
              "type": "integer",  
              "format": "int32"  
            }  
          }  
        ],  
        "responses": {  
          "404": {  
            ...  
          },  
          "200": {  
            ...  
          }  
        }  
      }  
    }  
  }  
}
```

...

Webszolgáltatások megvalósítása

Swagger

- A *Swagger* az OpenAPI-hoz nyújt (részben ingyenes, részben kereskedelmi) implementációs eszközöket, a legelterjedtebben használt ezen a területen. Fontosabb eszközei:
  - *Swagger Editor*: webes szerkesztő alkalmazás az OpenAPI specifikáció egyszerűbb elkészítésre
  - *Swagger UI*: webes API tesztelő felület a fejlesztett webszolgáltatáshoz.
  - *Swagger Codegen*: kód generátor, amely a webszolgáltatás OpenAPI specifikációja alapján elkészíti számos támogatott nyelven az implementáció vázát, az eljárások csonkjait.

Webszolgáltatások megvalósítása

Swagger UI

- Az ASP.NET Core MVC keretrendszerben elkészített webalkalmazásunkhoz egyszerűen generálhatunk OpenAPI specifikációt, és Swagger UI tesztelő felületet is.
  - Ehhez a **Swashbuckle.AspNetCore** vagy az **NSwag** NuGet csomagokat is használhatjuk.
- A **Swashbuckle.AspNetCore** csomag esetén a **Startup** osztály **ConfigureServices()** eljárásában regisztrálhatjuk az ehhez szükséges generátort.
  - Pl.:

```
services.AddSwaggerGen(c => {  
    c.SwaggerDoc("v1", new OpenApiInfo {  
        Title = "Product Manager", Version = "v1"});  
});
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Swagger UI

- Ezt követően `StartUp` osztály `Configure()` eljárásában engedélyezhetjük a Swagger használatát.
  - Pl.:

```
// Swagger használata (JSON végpontok)
app.UseSwagger();
// Swagger UI használata (HTML végpontok)
app.UseSwaggerUI(c => {
    // a JSON végpont megadása
    c.SwaggerEndpoint(
        "/swagger/v1/swagger.json",
        "Product Manager API V1"); });
```
- Generált URL-ek:
<http://<domain>/swagger/index.html>
<http://<domain>/swagger/v1/swagger.json>

Webszolgáltatások megvalósítása

Swagger UI

Swagger
Supported by SMARTBEAR

Select a definition **Travel Agency API V1**

Travel Agency API ^{v1} OAS3

</swagger/v1/swagger.json>

Buildings

- GET** `/api/Buildings` Épületek lekérdezése.
- POST** `/api/Buildings` Új épület létrehozása.
- PUT** `/api/Buildings` Épület módosítása.
- GET** `/api/Buildings/{id}` Épület lekérdezése.
- DELETE** `/api/Buildings/{id}` Épület törlése.
- GET** `/api/Buildings/city/{id}` Épületek lekérdezése.

Webszolgáltatások megvalósítása

Swagger UI

The screenshot displays the Swagger UI interface for a REST API endpoint. At the top, the method is GET and the path is /api/Buildings/{id}, with a description 'Épület lekérdezése.' A 'Parameters' section shows a required integer parameter 'id' with a value of 2. Below this are 'Execute' and 'Clear' buttons. The 'Responses' section shows a 200 status code with a JSON response body. The response body contains the following JSON data:

```
{
  "id": 2,
  "name": "Petra bungaló",
  "cityId": 1,
  "seaDistance": 100,
  "shore": 0,
  "features": 0,
  "locationX": 45.4591,
  "locationY": 12.5068,
  "comment": "Szállás bungalóban 100m strandtól (homokos tengerpart). A területen található étterem, bár, játszótér. Éjszakai nyugalmat betartani. Ott-tartózkodás szombattól szombathig. A szállásslétszámát beszél is csehül. Parkoló - nem őrzött, ingyenes. Busz 100m. Vonat (állomás San Dona di Piave) 25km. Repülőtér (Venezia - Marco Polo) 40km. Cavallino - központ.'"
}
```

A 'Download' button is visible at the bottom right of the response body.

Webszolgáltatások felhasználása

Példa

Feladat: Valósítsuk meg az utazási ügynökség épületeit karbantartó webszolgáltatást.

- a megoldást egy *ASP.NET Core* web API szolgáltatásként (**TravelAgency.Service**) valósítsuk meg
- az adatátvitelhez külön típust hozunk létre (**BuildingDTO**), és egy külön osztálykönyvtárba helyezzük el (**TravelAgency.Data**)
  - így később könnyen megosztható lesz egy kliens asztali projekttel, csökkentve redundanciát és egyszerűsítve a program továbbfejlesztését
- a szolgáltatáshoz generáljunk *Swagger UI* webes felületet a (manuális) tesztelés támogatására

Webszolgáltatások felhasználása

Példa

Tervezés (szolgáltatás):

- egy vezérlő (**BuildingsController**) biztosítja a CRUD műveleteket
  - hozzáadásnál visszaküldjük a hozzáadott épületet
  - módosításnál és törlésnél ellenőrizzük a kapott azonosítót

